

Dosarul nr. 2rac-128/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, E. Palanciuc, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Autoritatea Aeronautică Civilă împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Avia Invest” cu privire la încasarea penalităților și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” și s-a menținut hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

constată:

La 07 februarie 2018 Autoritatea Aeronautică Civilă s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Avia Invest” cu privire la încasarea penalităților și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 30 august 2013 a fost încheiat contractul nr.4/03 de concesiune a activelor aflate în gestiunea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora, iar SRL „Avia Invest”, ca operator de aerodrom, s-a obligat la achitarea tuturor plăților obligatorii de stat și locale în corespundere cu actele normative.

A specificat că SRL „Avia Invest” nu și-a îndeplinit obligațiile sale reglementate de lege în mod corespunzător admitând restanțe la achitarea plăților de supraveghere astfel că, conform facturii din 31 august 2017 seria XI nr. 03 50521, pentru luna august 2017, pârâta urma să achite suma de 9 249 654,12 lei.

Reclamanta a indicat că pârâta a stins datoria în întregime, doar cu întârziere la data de 21 noiembrie 2017, fapt confirmat prin actul de compensare nr.153/9 din 30 septembrie 2017, ordinul de plată nr.15 din 20 octombrie 2017, ordinul de plată nr.2888 din 23 octombrie 2017, ordinul de plată nr.1908 din 23 octombrie 2017, ordinul de plată nr.16 din 26 octombrie 2017, ordinul de plată nr.2931 din 27 octombrie 2017, ordinul de plată nr.2941 din 30 octombrie 2017, ordinul de plată

nr.2984 din 31 octombrie 2017, ordinul de plată nr.3134 din 13 noiembrie 2017 și prin ordinul de plată nr.3136 din 21 noiembrie 2017.

A menționat că în temeiul pct.26 al Regulamentului de organizare și funcționare, structurii și efectivului-limită ale Autorității Aeronautice Civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.645 din 07 august 2014, în vigoare din 22 august 2014, pentru neachitarea plăților de supraveghere pentru luna august 2017 - în perioada cuprinsă 26 septembrie 2017 – 21 noiembrie 2017, SRL „Avia Invest”, conform calculelor nr.32/2017 din 30 noiembrie 2017, datorează o penalitate în sumă de 164 452,19 lei.

Totodată a relatat că în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, prin scrisoarea nr.3891 din 11 decembrie 2017, Autoritatea Aeronautică Civilă a somat pârâta SRL „Avia Invest” despre necesitatea achitării penalităților, însă pârâta a neglijat această somație și nu a dat curs cererii.

A solicitat încasarea penalităților în sumă de 164 452, 19 lei pentru perioada 26 septembrie 2017-21 noiembrie 2017 și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central acțiunea a fost admisă, fiind încasat de la SRL „Avia Invest” în beneficiul Autorității Aeronautice Civile penalitatea în sumă de 164 452, 19 lei pentru perioada 26 septembrie 2017 – 21 noiembrie 2017 și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4 933, 56 de lei.

La 29 iunie 2018 SRL „Avia Invest” a declarat apel împotriva hotărârii din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SRL „Avia Invest” și s-a menținut hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În acest sens, instanța de apel a reținut că SRL „Avia Invest” nu a achitat datoria acumulată în termenii stabiliți, respectiv, prima instanță just a concluzionat de a admite acțiunea privind încasarea sumei de 164 452, 19 lei cu titlu de penalitate, calculată conform formulei prezentate de către Autoritatea Aeronautică Civilă.

Mai mult a susținut că pârâta–apelantă nu a negat faptul neachitării în termenii contractuali și legali a plăților către reclamantă și nu a contestat nici calculul cuantumului penalităților, invocate în prezentul litigiu.

Totodată, instanța de apel a considerat că instanța de fond temeinic a relatat că sunt nefondate alegațiile pârâtei referitor la faptul că neachitarea în termen a conturilor de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare pentru luna august 2017, în sumă totală de 9 249 654,12 lei, a fost legală de tergiversarea achitării de către companiile aeriene a conturilor înaintate în adresa acestora, or, plățile de supraveghere sunt încasate, necondiționat, de la toți agenții aeronautici, inclusiv și de la apelanta-pârâtă, iar transferul în termen a acestor plăți este unul vital, contribuind material la asigurarea siguranței zborurilor, securității aeronautice, protecției consumatorului și siguranței ocupaționale.

Cu referire la argumentul apelantei privind criteriile ce permit reducerea clauzei penale, Colegiul a reținut faptul că, în interpretarea art.630 Cod civil, instanțele de judecată sunt în drept, în cazuri excepționale, să dispună reducerea clauzei penale

disproporționat de mari, însă, aici este de remarcat, că reducerea clauzei penale se înfăptuiește, conform principiului contradictorialității, numai la cererea părții care o invocă, adică a debitorului, care este ținut să probeze toate împrejurările ce confirmă disproporționalitatea clauzei penale, în corespundere cu regulile generale, stabilite în capitolul X Codul de procedură civilă privind probele și probațiunea, pe când, în pledoriile făcute în fața instanței de fond și în apel, SRL „Avia Invest” a cerut expres doar respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

De asemenea instanța de apel a mai constatat că susținerea apelantei precum că Autoritatea Aeronautică Civilă nu a prezentat careva probe pentru a demonstra că apelanta este certificată ca aerodrom cod 4, sunt nefondate, or, atribuirea codului „4” aerodromului în cauză este recunoscută de apelantă și pe site-ul său oficial, iar intimata-reclamantă a anexat factura seria XI nr. 0350521 din 31 august 2017, care atestă serviciul prestat, fiind indicat expres în coloana 7.2 și numărul de cod „4” la care se atribuie aerodromul gestionat de apelantă (f.d.10).

Așadar, în opinia instanței, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanta-pârâtă sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță.

În acest sens, instanța de apel a constatat că, prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecării, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate au fost dată apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 24 ianuarie 2019 SRL „Avia Invest” a declarat recurs împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestui, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu decizia instanței de apel menționând că ultima la emiterea deciziei nu a determinat corect raportul juridic dedus judecării, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

A relatat că atât primei instanțe cât și instanței de apel au fost prezentate probe care confirmă neachitarea în termen de către SRL „Avia Invest” a conturilor de supravegherea menținerii condițiilor de certificare pentru luna august 2017, în sumă totală de 9 249 654, 12 lei și care atestă că acesta s-a datorat tergiversării achitării de către companiile aeriene ÎS „Air Moldova” și SRL „Fly One” a conturilor înaintate în adresa acestora.

Or, SRL „Avia Invest” a fost pusă într-o situație dificilă, având în vedere că acumularea mijloacelor bănești pentru menținerea condițiilor de certificare de la alți agenți economici, într-un termen stabilit de Legea aviației civile nr.1237-XIII din 09 iulie 1997 (până la data de 25 a lunii) nu este posibil, deoarece perioada de percepere a mijloacelor bănești de la agenții economici vizați dura 1 lună și mai mult.

A mai susținut că în cadrul ședințelor de judecată, recurenta/apelanta a menționat că aplicarea penalităților indicate va contribui la devierea mijloacelor financiare de la compania SRL „Avia Invest” în special și celor care urmau a fi utilizate în scopul siguranței zborurilor și securității aeronautice pe aerodromul

Chișinău, ceea ce nu este admisibil.

Mai mult, instanțele de judecată nu au luat în considerare și argumentele recurente, precum că începând cu anul 2013 SRL „Avia Invest” desfășoară lucrările de modernizare a infrastructurii Aeroportului Internațional Chișinău, fapt recunoscut de toată societatea, ceea ce implică necesitatea investirii în proiectele date a mijloacelor financiare majore.

Astfel, consideră că, pe parcursul examinării cauzei civile, recurenta a demonstrat și a prezentat probe relevante, precum că neexecutarea obligației privind achitarea plăților de supraveghere în termen, în baza căruia intimata a calculat penalități, nu a avut loc din cauza companiei SRL „Avia Invest”, dar din cauza companiei aeriene ÎS „Air Moldova” și a companiei SRL „Fly One”, datorită cărora vizavi de recurentă la data de 30 septembrie 2017 a constituit 110 273 614, lei.

Referitor la concluziile instanțelor de judecată, precum că clauza penală stabilită de lege nu poate fi redusă de instanța de judecată, recurenta le consideră neîntemeiate, deoarece aceasta este disproporționat de mare în raport cu prejudiciile real suportate de către intimată. Or, Autoritatea Aeronautică Civilă nu a prezentat probe care ar adevăra faptul că din cauza întârzierii din partea recurente de a stinge datoria, ar fi suportat cheltuieli privind unele clauze penale egale sau mai mari decât clauza solicitată de a fi încasată.

Totodată, a remarcat că instanțele de judecată nu au dat apreciere juridică inacțiunilor intimitei care nu a demonstrat prin probe că recurenta SRL „Avia Invest” în calitate de operatorul Aeroportului Internațional Chișinău este certificat ca aerodrom cod 4.

A considerat că instanța de apel și prima instanță au încălcat normele de drept material și anume nu au aplicat legea care trebuia aplicată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 octombrie 2018, și publicată pe pagina web a instanței de apel la 23 noiembrie 2018.

În aceste circumstanțe recursul, declarat de SRL „Avia Invest” la 24 ianuarie 2019, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SRL „Avia Invest”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SRL „Avia Invest”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Avia Invest”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat